

Силабус дисципліни (курсу)

«Гроші і кредит»

Ступінь освіти: бакалавр
Освітньо-професійна програма: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Посилання на курс у системі дистанційного навчання:

<https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=52>

Семестр: 2
Кількість кредитів: 4
Мова викладання: українська

Розклад занять: <https://kpd.edu.ua/studentu/rozklad-zanyat>

Керівник курсу

П.І.П. Тимків Андрій Олександрович

науковий ступінь кандидат економічних наук
вчене звання викладач

Контактна інформація: Тел. (097) 701-79-19
e-mail: @ukr.net

П.І.П. Сидор Галина Вікторівна

науковий ступінь кандидат економічних наук
вчене звання доцент

Контактна інформація: Тел. (067) 916-09-03
e-mail: sidor.gal@ukr.net

Опис дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування в майбутніх фахівців системи базових та фундаментальних знань з теорії грошей і кредиту, механізму функціонування грошового ринку, формування грошової пропозиції, а також розвитку інфляційних процесів і впливу монетарної політики центрального банку на економіку. Важливим аспектом є формування у здобувачів економічного мислення та наукового розуміння історії становлення та сучасного стану грошово-кредитних відносин.
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість модулів	1
Форма навчання	денна
Статус навчальної дисципліни	нормативна
Перелік навчальних дисциплін, які мають бути	«Економічна теорія»

вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання	
---	--

**Формування програмних компетентностей
та результатів навчання**

Індекс матриці ОПП	Програмні компетентності та результати навчання
ЗК 01.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 02.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 04.	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 05.	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК 06.	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК 07.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 09.	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 10.	Здатність працювати у команді.
ЗК 11.	Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
СК 01.	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
СК 02.	Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
СК 03.	Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
СК 04.	Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
СК 05.	Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
СК 06.	Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
СК 07.	Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
СК 08.	Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
СК 09.	Здатність здійснювати ефективні комунікації.
СК 10.	Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
СК 11.	Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.
ПР 01.	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
ПР 02.	Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.
ПР 03.	Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
ПР 04.	Знати механізм функціонування державних фінансів, у т. ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та

	страхування.
ПР 07.	Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
ПР 10.	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

Структура курсу

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
24	6	6		40	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади функціонування системи грошового обігу	
4		2		8	Тема 1. Суть і функції грошей	розглянути основні передумови виникнення грошей; вивчити концепції походження грошей; знати суть грошей як економічної категорії та функції, що вони виконують в суспільстві; приділити увагу еволюції форм грошей, процесу демонетизації монетарних металів та змінюваній вартості грошей; дослідити роль грошей у розвитку суспільно-економічних відносин.
4		2		6	Тема 2. Основні теорії грошей	вміти аналізувати основні теорії грошей, зокрема металістичної та номіналістичної; ознайомитися з класичною кількісною теорією грошей та її еволюцією в неокласичних напрямках; приділити увагу кейнсіанським поглядам на роль грошей та основним положенням монетаризму, включаючи монетарне правило М. Фрідмена; розглянути грошово-кредитну політику України з огляду на монетаристську теорію.
4		2		6	Тема 3. Грошовий обіг і грошова маса	вивчити основні аспекти грошового обігу та його структури, а також ролі суб'єктів у цьому процесі; ознайомитися з суттю грошових потоків і схемою їх руху в економіці; розглянути характеристику та структуру грошової маси, а також фактори, що впливають на швидкість обігу грошей і коефіцієнт монетизації економіки; дослідити закон грошового обігу і механізм грошової емісії.
4	2			6	Тема 4. Грошовий ринок	вивчити поняття, структуру та основні інститути грошового ринку; ознайомитися з факторами, що визначають попит на гроші, та з мотивами, які на нього впливають; приділити увагу формуванню грошової пропозиції та механізму її взаємодії з попитом; розглянути механізм встановлення

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
						рівноваги на грошовому ринку.
4	2			8	Тема 5. Грошові системи	ознайомитися з поняттям грошової системи та її основними елементами; вивчити основні типи грошових систем, а також їх особливості функціонування; приділити увагу грошовій системі України та її етапам розвитку; розглянути роль державного регулювання в управлінні грошовою сферою.
4	2			6	Тема 6. Інфляція та грошові реформи	розглянути суть та форми прояву інфляції, а також здійснити аналіз основних причин і механізму її розвитку; ознайомитися з впливом інфляції на економіку та соціальну сферу, а також з напрямками антиінфляційної політики; вивчити суть і різновиди грошових реформ, їх роль у стабілізації економіки; розглянути особливості інфляційних процесів в Україні.
12	6	6		20	Змістовий модуль 2. Механізм кредитування	
4	2	2		6	Тема 7. Кредит у ринковій економіці	вивчити необхідність появи кредиту та передумов формування кредитних відносин в ринковій економіці; ознайомитися з суттю кредиту як економічної категорії, його функціями та принципами організації кредитних відносин; вивчити фактори, що визначають процентну ставку за кредит; розглянути основні теорії кредиту та його роль у розвитку економіки.
4	2	2		6	Тема 8. Кредитні системи	ознайомитися з поняттям кредитної системи, її передумовами становлення та структурою; вивчити походження, сутність і функції банків, а також роль центрального і комерційних банків у кредитній системі; розглянути банківську систему України та спеціалізовані кредитно-фінансові інститути; дослідити різні види банківських операцій, а також ризики, які супроводжують банківську діяльність.
4	2	2		8	Тема 9. Міжнародні валютно-кредитні відносини	вивчити поняття та структуру валютної системи, а також еволюцію світової валютної системи; ознайомитися з валютним курсом, факторами, що на нього впливають та структурою платіжного балансу; розглянути організацію міжнародних розрахунків та міжнародні кредитні операції; вивчити роль міжнародних валютно-кредитних і фінансових організацій в глобальній економіці.

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
36	12	12		60	Всього	

Політика освітнього процесу

Нормативна база освітнього процесу доступна за посиланням

<https://kpdi.edu.ua/publicna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-instytutu>

Дотримання умов доброчесності	Дотримання положень Кодексу академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Очікування	Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»». Оцінювання знань відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»».
Відвідування занять	Відвідування лекційних, практичних та семінарських занять з дисципліни є обов'язковим для всіх здобувачів відповідно до розкладу.
Відпрацювання пропусків занять	Здобувач, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у силабусі джерелами інформаційного забезпечення і ліквідує заборгованість під час консультацій. Відпрацювання пропусків занять відбуваються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу».
Допуск до екзамену	Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» всі здобувачі, котрі не мають пропусків занять (відпрацювали пропуски занять) допускаються до іспиту.
Підсумкова модульна оцінка	Результати модульного контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та доводяться до відома здобувачів не пізніше трьох днів з часу його проведення із внесенням результатів у документи обліку успішності здобувачів. Здобувачі, які до початку сесії мають хоча б з одного модульного контролю (змістового модуля) менше 60 балів, не одержують підсумкову оцінку і не допускаються до екзамену рішенням навчального відділу як такі, що не виконали навчальної програми з дисципліни. Деталі, щодо підсумкового модульного контролю окреслені у «Положенні про організацію освітнього процесу».
Екзаменаційна оцінка	Результати екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою і включаються в підсумкову (рейтингову) оцінку з дисципліни з відповідним ваговим коефіцієнтом, як це передбачено у схемі оцінювання (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).
Підсумкова оцінка з дисципліни	Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середня арифметична зважена з оцінок змістових модулів, включаючи екзаменаційну (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).

Верифікація результатів навчання

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ЄКТС та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
---------------	-----------------------	-------------------------------

шкалою Інституту		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності здобувачів з вивчення дисципліни «Гроші і кредит»:

Іспит:

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %				40 %				40 %	100
T1	T2	...	T6	T7	T8	...	T9		

Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності здобувача

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Здобувач володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначити тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Здобувач розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Здобувач володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Здобувач намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні».

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захисту навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для здобувачів здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

Інформаційне забезпечення курсу:

Нормативні джерела	<ol style="list-style-type: none">1. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07 груд. 2000 р. № 2121-III. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text2. Про Національний банк України : Закон України від 20 трав. 1999 р. № 679-XIV / Верховна Рада України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text3. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2473-VIII. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text4. Про затвердження змін до Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Національного банку України від 12 лют. 2018 р. № 37. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0037500-195. Про затвердження змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні від 08 жовт. 2015 р. № 683. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0683500-15#Text6. Про затвердження Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними : Постанова Правління НБУ від 29 верес. 2022 р. № 210. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22#Text
Основна література	<ol style="list-style-type: none">7. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навч. посіб. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія». 2021. 332 с.8. Волкова В. В., Волкова Н. І. Гроші і кредит: навч. посіб. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса. 2021. 300 с. URL : http://surl.li/lrohxq9. Гроші та кредит : навч. посіб. / С. П. Стеценко, В. В. Титок, Н. В. Лисиця та ін.; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. Київ : КНУБА. 2024. 227 с.10. Гроші та кредит. Методичні вказівки щодо виконання розрахункового завдання для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування / Уклад. : Т. В. П'ятак, І. Л. Сітак. Харків : НТУ «ХП». 2021. 30 с.11. Історія українських грошей. Державна казначейська служба України : вебсайт. URL : https://www.treasury.gov.ua/ua/news/istoriya-ukrainskikh-groshey12. Медвідь Т. В. Рівень монетизації економіки як важливий індикатор ефективності передавального механізму монетарної політики. URL : http://www.dspace.uabs.edu.ua13. Суздальова О. С. Гроші та кредит : електронний навч. посіб. Київ : 2024. URL : https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6038/2/suzdaleva_groshti_ta_kredit.pdf14. Ярошевич Н. Б. Фінанси, гроші та кредит : підруч. Львів : «Новий Світ- 2000». 2025. 414 с.
Додаткова література	<ol style="list-style-type: none">15. Дзюблюк О. В. Основні тенденції і перспективи готівкового грошового обігу в епоху цифровізації економіки і банківської справи. <i>Банківська справа</i>. 2021. № 2. С. 3–27.16. Гроші та кредит. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування всіх форм навчання / Уклад. : Т. В. П'ятак, І. Л. Сітак. Харків : НТУ «ХП», 2021. 88 с.17. Коць О. О., Ільчук П. Г. Монетарна політика : навч. посіб. Львів : Новий Світ. 2021. 164 с.18. Монетарні важелі стимулювання розвитку економіки України: глобальні виміри та національні інтереси : монографія : за ред. д-ра екон. наук, проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2021. 300 с.19. Мокуєнко Т. В., Прийдак Т. Б., Ліпський Р. В. Електронні гроші: сутність,

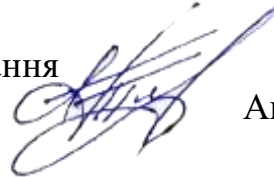
<p>класифікація та облікове відображення. URL : http // www.economy.nauka.com.ua</p> <p>20. Світлична В. Ю. Гроші і кредит : підруч. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва імені О. М. Бекетова Харків : ХНУМГ імені О. М. Бекетова. 2020. 191 с.</p> <p>21. Теорія та історія фінансової системи : навч. посіб. / [О. Ю. Клепанчук, Н. Б. Татарин, О. П. Нагорнюк та ін.] ; за заг. ред. О. Ю. Клепанчук. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2021. 282 с.</p> <p>22. Тріпак М. М., Гарбарець І. А., Тимків А. О. Практикум «Гроші і кредит» для здобувачів фахової передвищої та вищої освіти. Кам'янець-Подільський. 2023. 139 с.</p> <p>23. Battilossi, Stefano. Handbook of the History of Money and Currency. Singapore: Springer Nature Singapore Pte Ltd. 2020. 1094 p.</p>

Гарант освітньої програми

Андрій ТИМКІВ

Завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування імені С. Юрія

Андрій ТИМКІВ